

Tonga

**LAO FAKAANGAANGA
(FAKATONUTONU) KI HE POLISI TONGA
2019**

LAO FAKAANGAANGA (FAKATONUTONU) KI HE POLISI TONGA 2019

Fokotu'utu'u 'o e Ngaahi Kupu

Kupu

1	Hingoa nounou mo e 'Uhinga' i lea.....	5
2	Fakatonutonu 'a e kupu 10.....	5
3	Fakatonutonu 'a e kupu 14.....	6

FAKAMATALA FAKAMAHINO	7
------------------------------	----------

LAO FAKAANGAANGA (FAKATONUTONU) KI HE POLISI TONGA 2019

**KO E LAO FAKAANGAANGA KI HA LAO KE FAKATONUTONU 'A E
LAO KI HE POLISI TONGA 2010 KE TO'O 'A E LAVE KI HE PENOLO
KI HE NGAahi FAKANOFo MO E TU'UTU'UNI FAKAFAKAMAAU**

'OKU TU'UTU'UNI 'e he Tu'i mo e Fale Alea 'o Tonga 'i he Fakataha Alea 'o e Pule'anga 'o pehe:

1 Hingoa nounou mo e 'Uhinga'i lea

- (1) 'E ui 'a e Lao ni ko e Lao (Fakatonutonu) ki he Polisi Tonga 2019.
- (2) Kuo pau ke ui 'i he Lao ni, 'a e Lao ki he Polisi Tonga 2010, 'i hono fakatonutonu, ko e "Tefito'i Lao".

2 Fakatonutonu 'a e kupu 10

'Oku fakatonutonu 'a e kupu 10 'o e Tefito'i Lao 'aki hono tamate'i 'o e ngaahi lea "Hili ha ma'u ha fale'i mei he Penolo ki he Ngaahi Fakanofu mo e Tu'utu'uni Fakafakamaau, ko e Tu'i 'i he Fakataha Tokoni" pea fetongi 'aki ia 'a e ngaahi lea "Ko e Kapinetai 'i he fokotu'u 'a e Komisoni ki he Ngaue Fakapule'anga."

FAKAMATALA FAKAMAHINO

(‘Oku ‘ikai hoko ‘a e ngaahi fakamatala ni ko ha konga ‘o e Lao Fakaangaanga pea ‘oku fakataumu’a pe ke fakamatala’i hono ngata’anga mo e taumu’a)

Ko e Lao Fakaangaanga ni ‘oku fekau’aki ia mo e Lao Fakaangaanga (Fakatonutonu) ki he Lao ‘o e Konisitutone ‘o Tonga 2019. Ko e tefito’i taumu’a ‘o e fakatonutonu ke fakaha ‘a e fetongi ‘a e Penolo ki he Ngaahi Fakanofu mo e Tu’utu’uni Fakafakamaau.

Kupu	Kupu lolotonga mo e Fakatonutonu	Fakamatala
2	<p>10 Founga ngaue ki he fakanofu</p> <p><u>Ko e Kapineta ‘i he fokotu’u ‘a e Komisoni ki he Ngaue Fakapule’anga</u> Hili ha ma’u ha fale ‘i mei he Penolo ki he Ngaahi Fakanofu mo e Tu’utu’uni Fakafakamaau, ko e Tu’i ‘i he Fakataha Tokoni —</p> <p>(a) kuo pau ke ne fakanofu ‘a e Komisiona;</p> <p>(b) kuo pau ke ne tu’utu’uni ‘a e vaha’a taimi ‘o e fakanofu; pea</p> <p>(c) fakatatau ki he kupu 13 ‘e ngofua ke ne fakahifo ia.</p>	<p>‘Oku fakatonutonu ‘a e kupu 10 ke tu’utu’uni ia ko e Kapineta ‘i he fokotu’u atu ‘a e Komisoni ki he Ngaue Fakapule’anga ‘oku ne ma’u ‘a e mafai ke fakanofu ‘a e Komisiona Polisi.</p>
3	<p>14 Komisiona Le’ole’o</p> <p>(1) Kapau ‘oku ‘ata’ ‘a e lakanga ‘o e Komisiona, pe kapau ko e Komisiona ‘oku mama’o mei hono fatongia pe mei he Fonua ni, pe ‘i ha ‘uhinga kehe, ta’emalava ke fakahoko ‘a e ngaahi fatongia ‘o e Komisiona, kuo pau ki he Tu’i ‘i he Fakataha Tokoni, hili ha ma’u ha fale ‘i mei he Penolo ki he Ngaahi Fakanofu mo e Tu’utu’uni Fakafakamaau, <u>ki he Kapineta ‘i he fokotu’u ‘a e Komisoni ‘a e Ngaue Fakapule’anga</u> ke ne fakanofu ha taha ke le’ole’o ko e Komisiona ‘i he vave taha ‘e ala lava hili ‘a e hoko ‘a e ‘ata’, mama’o pe ta’emalava.</p> <p>(2) Kuo pau ki he Komisiona le’ole’o ke ne ma’u kotoa ‘a e ngaahi mafai, ngaahi</p>	<p>‘Oku fakatonutonu heni ‘a e kupu 14 ke tu’utu’uni ia ko e Kapineta ‘i he fokotu’u atu ‘a e Komisoni ki he Ngaue Fakapule’anga ‘oku ne ma’u ‘a e mafai ke fakanofu ‘a e Komisiona Polisi Le’ole’o.</p>

	<p>ngaue, ngaahi fatongia mo e ngaahi ngafa 'o e Komisiona.</p> <p>(3) Ko e totonu 'o ha me'a kuo fakahoko 'e ha taha 'oku ne pehe 'oku ne ngāue fakatatau ki he kupú ni 'e 'ikai ke 'eke'i 'i ha 'uhinga koe'uhi pe —</p> <p>(a) ko ha tōnounou pe ta'emaau 'i he pe felāve'i pea mo hono fakanofu; pe</p> <p>(b) ko 'ene hoko 'o le'ole'o kuo te'eki fakahoko pe ngata.</p>	
--	---	--

Hon. Sione Vuna Fa'otusia
Minisita Lao mo e Pilisone